

ságot, mert munkájuknál érzik a szakszervezet támogatását, érzik, hogy érdekeiket képviselik, amellelt segítséget adnak terveik teljesítéséhez.

Feltűnt, hogy nagyon sok erdőgazdasági dolgozó viselte egyenruháján a Német Szocialista Egységpárt jelvényét. Érdeklődésünkre elmondották, hogy az erdőgazdaság mintegy 550 dolgozója közül megközelítően 100 a *párttag*, tehát a dolgozók csaknem húsz százaléka.

A német dolgozók örömmel, mosolygósan dolgoznak, építve szocialista hazájukat.

Az erdőgazdaság alkalmazottai igazi baráti kapcsolatban vannak egymással, amit egy igen kedves esemény dokumentált. A velünk járó gépkocsi vezetőjét az erdőben érte a hír fia születéséről. Az igazgató és valamennyi munkatársa boldogan ölelgette és gratulált neki. Olyan volt az egész, mint egy nagy család.

Tanulmányutunk végén rövid beszámolót tartottunk a német földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályán tapasztalatainkról, majd megnéztük Berlint. Felejthetetlen élmény volt a német főváros újjáépítésének ütemét látni. A sok rom mellett ott emelkednek a szocialista Berlin impozáns, modern épületei a gazdagon megrakott állami boltokkal.

Tárgyilagos összehasonlítást végezve, megállapítható, hogy a csemetetermelésben és az erdőtelepítésben nagyobb feladatokat oldunk meg, hasonlóképpen az erdőnevelés terén nincs szégyelni valónk. Azonban az a tény, hogy a német kerületvezetők is el vannak látva talajtérrképpel, továbbá, hogy az erdőgazdaság minden munkáját igyekeznek alaposan gépesíteni, végül, hogy érdeik csaknem teljesen fel vannak tárva, követendő példáként áll előttünk. Fokozatosan rá akarunk lépni az adminisztráció alapos egyszerűsítésére.

A tapasztalatcseréket mindkét fél hasznosnak tartotta, olyannyira, hogy a német elvtársak az 1961. évre kilátásba helyezték annak folytatását.

Hasznosítsuk a meddőhányókat!

FEJÉR ISTVÁN erdőmérnök, Piliscsaba

Köztudomású, hogy faanyagszükségletünk 50%-át import útján kell fedeznünk. Fokozott jelentőségű, hogy az eddig kihasználatlanul heverő, semmit sem produkáló, a tájképet rontó meddőhányókat mielőbb felszámoljuk fásítással. Ez azért is fontos, mert az ipartelepek rendszerint a szén előfordulásának közelében keletkeztek és fejlődnek ma már óriási léptekkel. Nem lehet közömbös számunkra, hogy ezek közelségét csupasz salakdombok éktelenítsék, csúfítsák.

A szének fejtésekor a kisebb-nagyobb mértékben beágyazott meddőrétegek, márga, édesvízmészke stb. ugyancsak a külszínre kerülnek, és évtizedek során hatalmas hegyekké halmozódnak fel.

Ezek a meddőfelhalmozódások improduktív területek. Mezőgazdasági növénytermelés céljára kémiaiilag és fizikailag egyaránt alkalmatlanok, úgy hogy ezeket a területeket már csak erdőtelepítésekkel, fásítással lehet hasznosítani.

Többféle célja lehet és van a meddőhányókat beerdősítésének! Egyrészt esztétikai és egészségügyi előnyökhöz jutunk, másrészt a szél és víz erodáló erejét is megkötik ezeken a területeken. Ugyanakkor a közvetlen gazdasági előnyökkel is számolhatunk. Ezek ugyancsak később jelentkeznek, de nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Meddőhányóink a laza, salakos szerkezetűek közé tartoznak. A meddőként felszínre hozott édesvízi mészke az öngyulladás következtében mésszé alakult át. Ennek következtében a területek nagy része — házilag végzett talajvizsgálatok eredményei szerint — nagyon meszes kémhatást mutattak.

Vannak azonban a meddőhányókon részei — kisebb foltokban — amelyeknek felszíne sötétszürke színű, teljesen csupasz, vegetáció mentes, alul sötét, apró széntörmelékes részekkel. Ezek *Szönyi László* tudományos kutató szerint erősen pyrites tartalmúak. Ilyen helyeken savanyú reakciót kaptunk.

Az uralkodó lágyszárú növényzet közül megemlítjük a következőket: közönséges cickafark (*Achillea millefolium*), barázdált csenkesz (*Festuca sulcata*), heverő seprőfű

(*Kochia prostrata*), siska nádtippán (*Calamagrostis epigeios*), martilapu (*Tussilago farfara*), rekettyelevelű gyújtóványfű (*Linaria genistiolia*), szarvaskerep gyújtóványfű (*Lotus corniculatus*).

A meddőhányók beerdősítése a piliscsabai erdészet legújabb keletű feladatai közé tartozik. A befásítás különleges alapelvek szerint történik. A legelső és legfontosabb feladat, összeválogatni a telepíthető fő-, de ugyanakkor töltelékfa-, valamint a cserjefajokat is.

Választásunk elsősorban az akácra esett. Bányavidékről lévén szó, fontos, hogy közelében olyan gyorsanövő keményfa erdőt létesítsünk, amelyekből a bányafaanyag kitermelhető, a szállítási távolság pedig a minimálisra csökkenthető. Nem csalódtunk benne. Legidősebb telepítéseink négy évesek. Magasságuk eléri az 5–6 métert, vastagságuk pedig a 4–6 cm-t.

Négyéves akácerdő a meddőhányón

Négyéves akácteplotés meddőhányón

Feketefenyőt részben csemeteültetéssel, részben magvetés útján telepítettünk. Az előbbi hároméves, utóbbi két éves korú. Fejlődésük mindkét telepítési mód esetében kielégítő. A feketefenyő, mint xerofita jellegű fafaj, úttörőnek tekinthető. A talajfejlődés gyorsítására ezeken az extrém területeken az alkalmazott akác és fenyő elegyítés valószínűleg kedvező hatású lesz.

Mint érdekességet említem meg, hogy egyéves magvetésből származó egyedeket emeltünk ki, amelyek ebben a korban 30 cm-es gyökérrzettel rendelkeztek. A feketefenyő ilyenarányú gyökérfejlődése a magvetéssel történő erdősítés létjogosultságát támasztja alá.

Az euramerikai feketenyárhibridek telepítésének fő terepnumát a felhagyott homokvételi gödrök, iszapgödrök hasznosításánál kell keresni. Nagyon jó eredményeink vannak ezen a téren konyárral kivitelezve.

A hányók betelepítését nyárral egészen különleges problémának kell tekinteni, amely még sok kísérletet kíván. Feltehetően igaznak bizonyul az a vélemény, hogy

a sikeres nyártelepítés egyik feltétele a szűkebb hálózat alkalmazása 3×3 m távolságban és egyidejűleg gondoskodni kell $1,5 \times 1,5$ m-es kötésben a töltelék egyedekről, mint például mezei juhar, hamvas- vagy mézgáséger, amelyeknek közismerten jó a gyökérmunkájuk. Ezzel a sűrűbb telepítéssel megteremtjük a nyár fejlődésének kedvező szélcsendet.

Fehérnyáraink e szélsőségesen rossz termőhelyeken szívósan kitartanak. Az ápolást illetően a minél tovább tartó, gyakrabban ismételt kapálás az eredményes. Minél szárazabb a termőhely, annál fontosabb a vizet igénylő gyomnövényzet többszöri eltávolítása. A gyomnövényzet elleni harc egyik formája a sűrűbb ültetési hálózat is, a nagyobb számú csemete kiültetése és így a talajárnyékolás mielőbbi biztosítása.

A munkálatok levezetése igen nagy gondot, szívós munkát igényel. Markos Ferenc kerületvezető erdész fáradságot nem kímélve, nagy lelkesedéssel vezette és

Hároméves feketefenyő telepítés

Pyrit tartalmú foltokon az akác nem fejlődik

vezeti ezeket a munkálatokat. Állandó szakmunkás csapatával lelkes odaadással, szeretettel dolgoznak ezeken a területeken.

Népgazdaságunk fejlesztése érdekében törekedni kell arra, hogy biztosítsuk a rendelkezésre álló lehetőségek maximális kihasználását. Ennek szellemében hasznosítsunk minden fellelhető területet a lehetőségnek legjobban és leginkább megfelelően.

Ma, amikor már közel 5 esztendő tapasztalat áll a hátunk mögött, elmondhatjuk, hogy a választott fajok sokatígézően fejlődnek és ezek a területek is jelentősen hozzájárulnak majd az erdőszűcs növeléséhez.

